

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL PARAMOS ĮMONĖMS, VYKLANČIOMS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ PERDIRBIMO VEIKLĄ PAUKŠTIENOS IR KIAUŠINIŲ SEKTORIUOSE IR PATYRUSIOMS NUOSTOLIŲ DĖL COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) EPIDEMINĖS SITUACIJOS, TEIKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2020 m. liepos 31 d. Nr. 3D-573
Vilnius

Siekdamas kompensuoti dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminės situacijos patirtus nuostolius:

1. T v i r t i n u Paramos įmonėms, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą paukštienos ir kiaušinių sektoriuose ir patyrusioms nuostolių dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminės situacijos, teikimo taisykles (pridedama).

2. P a v e d u Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos patvirtinti šiam įsakymui vykdyti reikalingas procedūras ir dokumentus.

Žemės ūkio ministras

Andrius Palionis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2020 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 3D-573

**PARAMOS ĮMONĖMS, VYKLANČIOMS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ
PERDIRBIMO VEIKLĄ PAUKŠTIENOS IR KIAUŠINIŲ SEKTORIUOSE IR
PATYRUSIOMS NUOSTOLIŲ DĖL COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS)
EPIDEMINĖS SITUACIJOS, TEIKIMO TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Paramos įmonėms, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą paukštienos ir kiaušinių sektoriuose ir patyrusioms nuostolių dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminės situacijos, teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m. (toliau – Gairės) II dalies 1 skyriaus 1.2.1.1 skirsniu, 2020 m. liepos 29 d. Europos Komisijos sprendimu C(2020) 5334 final dėl valstybės pagalbos schemos SA.57508 (2020/N) patvirtinimo, Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrosiomis administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 „Dėl Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrųjų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – bendrosios administravimo taisyklės), ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbtą karantiną.

2. Taisyklės nustato valstybės pagalbos (toliau – parama) teikimo įmonėms ir kitiems ūkio subjektams, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą paukštienos ir kiaušinių sektoriuose Lietuvos Respublikoje, nepriklausomai nuo jų teisinio statuso (toliau – įmonė), ir patyrusiems nuostolių dėl COVID-19 ligos epideminės situacijos (toliau – nuostoliai), tvarką. Parama mokama iš Lietuvos Respublikos valstybės vardu pasiskolintų lėšų.

3. Parama skiriama kompensuoti įmonių patirtiems nuostoliams dėl pajamų, gaunamų iš parduotų tinkamų vartoti žmonių maistui Taisyklėse nurodytų žemės ūkio produktų, praradimo, susidariusio dėl išaugusio sandėliuojamų produktų kiekio ir pasikeitusios gaminamų produktų struktūros. Taisyklėse žemės ūkio produktai apima paukščių skerdenėles ir jų dalis (atšaldytas, užšaldytas arba greitai užšaldytas), kiaušinius (išskyrus skirtus perinti) ir jų produktus.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **kiaušiniai** – kaip apibrėžta 2008 m. birželio 23 d. Komisijos reglamento (EB) Nr.

589/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 įgyvendinimo taisyklės dėl prekybos kiaušiniais standartų, 1 straipsnio k punkte;

4.2. **naminiai paukščiai** – kaip apibrėžta 2008 m. birželio 16 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 543/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo taisyklės dėl tam tikrų prekybos paukštiena standartų, 1 straipsnio 1 dalies a–e punktuose;

4.3. **paukščių skerdenėlės** – kaip apibrėžta reglamento (EB) Nr. 543/2008 2 straipsnio a punkte;

4.4. **paukštienos dalys** – kaip apibrėžta reglamento (EB) Nr. 543/2008 1 straipsnio 2 dalyje;

4.5. **sandėliuojami žemės ūkio produktai** (toliau – sandėliuojami produktai) – sandėlyje (-iuose) laikomi pagaminti ir skirti parduoti žemės ūkio produktai: užšaldytos arba greitai užšaldytos paukščių skerdenėlės ir paukštienos dalys, užšaldyti kiaušinių produktai ir kiaušinių milteliai;

4.6. **žemės ūkio produktai** – kaip apibrėžta Gairių 35 punkto 3 papunktyje;

4.7. **žemės ūkio produktų pardavimo pajamos** (toliau – pajamos) – pajamos, gaunamos pardavus žemės ūkio produktus: atšaldytas, užšaldytas arba greitai užšaldytas paukščių skerdenėles ir paukštienos dalis, kiaušinius, įskaitant šviežius supakuotus kiaušinius, ir kiaušinių produktus (toliau – produkcija);

4.8. **žemės ūkio produktų perdirbimas** – kaip apibrėžta Gairių 35 punkto 11 papunktyje;

4.9. **žemės ūkio produktų žaliavos** (toliau – žaliavos) – naminiai paukščiai, kiaušiniai;

4.10. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos bendrosiose administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose paramos teikimo administravimą bei įgyvendinimą, ir žemės ūkio produktų pateikimo į rinką reikalavimuose.

II SKYRIUS PARAMOS TEIKIMO SĄLYGOS

5. Parama teikiama įmonėms, kurios užsiima viena iš nurodytų veiklų:

5.1. skerdžia savo užaugintus ir (ar) supirktus naminius paukščius ir parduoda paukščių skerdenėles ir (ar) paukštienos dalis (atšaldytas, užšaldytas arba greitai užšaldytas);

5.2. perdirba kiaušinius ir parduoda jų produktus (skystus kiaušinių mišinius ar mases (atšaldytas arba užšaldytas), kiaušinių miltelius);

5.3. rūšiuoja ir pakuoja savo gavybos ir (ar) supirktus kiaušinius ir parduoda šviežius supakuotus kiaušinius ir kiaušinius pramonei.

6. Būtina sąlyga patirtiems nuostoliams kompensuoti – įmonės pajamų laikotarpiu, už kurį prašoma paramos, palyginti su 2017–2019 m. to pačio laikotarpio pajamų vidurkiu, sumažėjimas 10 proc. ir daugiau. Jei įmonė pradėjo veiklą naujai ir neturi visų 2017–2019 m. istorinių duomenų, įmonė pateikia duomenis nuo veiklos įsikūrimo pradžios, kad įrodytų pajamų sumažėjimą.

7. Reikalavimai įmonėms, norinčioms gauti paramą:

7.1. paramos teikimo laikotarpiu išlaikyti buvusias vidutines įmonės mokėtas žaliavos supirkimo kainas prieš COVID-19 ligos epidemiją, t. y. 2020 m. pirmos–vienuoliktos savaitės kainų vidurkio lygiu. Šis reikalavimas netaikomas įmonėms, kurios nesupirko žaliavos;

7.2. turėti gyvūninio maisto tvarkymo subjekto patvirtinimą arba būti registruotoms veiklai vykdyti ir registruotoms Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos maisto tvarkymo registruose;

7.3. būti registruotoms teisės aktų nustatyta tvarka ir veiklą vykdyti Lietuvos Respublikoje.

8. Pareiškėjui išmokamas 50 proc. avansas nuo paraiškoje (Taisyklių 1 priedas) paskaičiuotos nuostolių sumos.

9. Nuostoliai pagal Taisyklės negali būti kompensuojami, jei įmonė gavo paramą tiems patiems nuostoliams atlyginti iš kitų šaltinių.

10. Nuostolių kompensacija yra sumažinama bet kokia kita pagalba ar lengvatomis (įskaitant draudimo išmokas), gautomis dėl COVID-19 ligos epidemijos ir susijusiomis su tais pačiais nuostoliais.

11. Nuostoliai pagal Taisyklės nebus kompensuojami arba bus sustabdomas jų kompensavimas, jei įmonė yra gavusi neteisėtą pagalbą, kuri Europos Komisijos sprendimu (dėl individualios pagalbos arba pagalbos schemos) buvo pripažinta nesuderinama su bendrąja rinka, kol įmonė sugrąžins visos neteisėtos ir nesuderinamos pagalbos sumą, įskaitant palūkanas, teisės aktuose nustatyta tvarka.

III SKYRIUS PARAMOS DYDŽIO NUSTATYMAS

12. Paramos dydį apskaičiuoja Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) pagal įmonių pateiktus duomenis. Parama įmonėms apskaičiuojama, atsižvelgiant į patirtus nuostolius.

13. Taisyklių 5.1 ir 5.2 papunkčiuose nurodytoms įmonėms nuostoliai apskaičiuojami kaip sandauga sandėliuojamų produktų kiekio padidėjimo nuostolių kompensavimo laikotarpiu, palyginti su 2017–2019 m. tuo pačiu laikotarpiu, ir skirtumo tarp vidutinių 2017–2019 metų kovo–birželio mėn. atšaldytų ir užšaldytų tų produktų pardavimo kainų. Apskaičiuojant nuostolius papildomai įtraukiami nuostoliai, susidarę dėl padidėjusio kiaušinių, perdirbtų į kiaušinių miltelius, kiekio, kurie apskaičiuojami kaip skirtumas tarp negautų pajamų dėl padidėjusio kiaušinių kiekio, nukreipto kiaušinių miltelių gamybai, nuostolių kompensavimo laikotarpiu palyginti su 2017–2019 m. tuo pačiu laikotarpiu, įvertintų vidutine šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo kaina 2017–2019 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu, ir pajamų, gautų pardavus iš to kiekio pagamintus kiaušinių miltelius, įvertinus vidutine kiaušinių miltelių pardavimo kaina nuostolių kompensavimo

laikotarpiu.

14. Taisyklių 5.3 papunktyje nurodytoms įmonėms nuostoliai apskaičiuojami kaip sandauga kiaušinių, parduotų pramonei, kiekio padidėjimo nuostolių kompensavimo laikotarpiu, palyginti su 2017–2019 m. tuo pačiu laikotarpiu, ir skirtumo tarp vidutinių 2017–2019 metų kovo–birželio mėn. šviežių supakuotų kiaušinių ir kiaušinių, skirtų pramonei, pardavimo kainų.

15. Nuostolių sumos apskaičiavimas nurodytas Taisyklių 2 priede.

16. Nuostolių kompensavimo laikotarpis yra 2020 m. kovo 16 d.–birželio 16 d.

17. Patirti nuostoliai kompensuojami 100 proc. Pagal taisyklės skiriama parama ir bet kokios kitos išmokos nuostoliams kompensuoti neturi viršyti 100 proc. patirtų nuostolių dydžio.

IV SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMAS, VERTINIMAS IR FINANSAVIMO TVARKA

18. Agentūra savo nustatyta tvarka patvirtina Duomenų apie sandėliuojamų produktų kiekius ir kainas formą (1 forma), Duomenų apie parduodamų pramonei kiaušinių kiekius ir kainas formą (2 forma) ir skelbia jas Agentūros tinklalapyje.

19. Agentūra savo tinklalapyje skelbia kvietimą teikti paraiškas pagal Taisyklės, nurodydama paraiškų priėmimo terminą, paraiškų pateikimo vietą, informaciją, kur galima rasti paramos teikimo tvarką, paraiškos ir kitas formas, visoms priimamoms paraiškoms kvietimo laikotarpiui skiriamą bendrą paramos sumą ir kitą informaciją.

20. Pagal taisyklės teikiama viena paraiška už visą nuostolių kompensavimo laikotarpį. Pareiškėjas gali pasirinkti vieną trumpesnę nuostolių kompensavimo laikotarpį, už kurį prašo paramos, Taisyklių 16 punkte nurodytu laikotarpiu.

21. Paraiška ir pridedami dokumentai turi būti pateikti asmeniškai, per įgaliotą asmenį, atsiųsti per kurjerį arba registruota pašto siunta Agentūrai (adresas: Blindžių g. 17, 08111 Vilnius), arba elektronine forma, pateikiant užpildytas formas *doc*, *docx*, *excel* formatu. Šiuo būdu teikiami dokumentai turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, ir pateikti Agentūrai elektroniniu paštu dokumentai@nma.lt. Taip pat Agentūrai būtina el. paštu nacparama@nma.lt pateikti 1 ir 2 formose pateiktus duomenis *excel* formatu.

22. Kartu su paraiška pareiškėjas pateikia:

22.1. užpildytą Duomenų apie sandėliuojamų produktų kiekius ir kainas 1 formą. Pateikia įmonės, kurios užsiima veikla, nurodyta Taisyklių 5.1 ir 5.2 papunkčiuose;

22.2. užpildytą Duomenų apie parduodamų pramonei kiaušinių kiekius ir kainas 2 formą. Pateikia įmonės, kurios užsiima Taisyklių 5.3 papunktyje nurodyta veikla;

22.3. buhalterinės apskaitos dokumentus, pagrindžiančius paraiškoje, 1 ir 2 formose pateiktų duomenų teisingumą;

22.4. pagrindimo dokumentus (sutartis, sutarčių pakeitimus, nutraukimus ir kt.), kad pajamų sumažėjimas yra dėl COVID-19 ligos epideminės situacijos.

23. Paraiška ir visos pridedamos formos bei papildomi dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos, visos pridedamos formos bei papildomi dokumentai nepriimami. Jei papildomi dokumentai yra užsienio kalba, turi būti pateikti vertimai į lietuvių kalbą.

24. Paraiška ir visos pridedamos formos turi būti užpildytos elektroninėmis priemonėmis, kiekvienas lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo parašu. Ranka užpildyti ir (arba) nepasirašyti dokumentai nepriimami.

25. Agentūra:

25.1. gavusi paraišką, ją užregistruoja ir patikrina, ar pareiškėjas atitinka Taisyklių 6, 7 ir 11 punktų reikalavimus. Jei pareiškėjas atitinka šiuos reikalavimus, jam yra išmokamas 50 proc. avansas pagal paraiškoje paskaičiuotą ir Agentūros patikrintą nuostolių sumą;

25.2. ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo paraiškos gavimo dienos įvertina pateiktus įmonių duomenis ir apskaičiuoja paramos gavėjui mokėtiną paramos sumą pagal Taisyklių 2 priedą. Agentūra bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka gali paprašyti pareiškėjo papildomos informacijos. Jeigu vertinimo metu buvo rasta klaidų ar vertinimui atlikti trūksta informacijos, pareiškėjui siunčiamas paklausimas elektroniniu paštu (į vertinimo terminą neįskaičiuojamas paklausimų dėl papildomos informacijos ir (arba) dokumentų pateikimo terminas). Pareiškėjo atsakymui pateikti suteikiamas iki 5 darbo dienų terminas nuo paklausimo išsiuntimo elektroniniu paštu dienos. Per nustatytą terminą nepateikus prašomų dokumentų ir (ar) duomenų ar pateikus ne visus prašomus dokumentus ir (ar) duomenis, paraiška toliau nevertinama ir atmetama, o išmokėtas avansas susigrąžinamas;

25.3. įvertinusi visas paraiškas, patikrina, ar mokėtina paramos suma neviršija priemonei skirtų lėšų ir priima sprendimą dėl paramos suteikimo. Jeigu apskaičiuota paramos suma viršija priemonei skirtas lėšas, paramos suma pagalbos gavėjams sumažinama proporcingai;

25.4. užsako lėšas ir išmoka likusią paramos dalį paramos gavėjams bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

26. Agentūrai priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Agentūrai priėmus sprendimą skirti paramą ar jos neskirti, pareiškėjas apie tai elektroniniu būdu informuojamas per 10 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, nurodant paramos neskyrimo motyvus ir apskundimo tvarką paramos neskyrimo atveju.

27. Agentūra, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), ir Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2015 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1S-120/2015 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, Nuostatuose nustatyta tvarka Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrui pateikia duomenis apie skirtą valstybės pagalbą. Jei vienam pagalbos gavėjui vienu sprendimu skiriama valstybės pagalbos suma viršija Gairių 128 punkte nustatytas ribas, Agentūra Gairių 128 punkte nurodytą informaciją apie skirtą pagalbą pateikia Žemės ūkio ministerijai, o ministerija per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos pateikia informaciją į Europos Komisijos Valstybės pagalbos skaidrumo svetainę adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/>.

28. Agentūra teikia ataskaitas Žemės ūkio ministerijai bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

V SKYRIUS KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

29. Kontrolė ir priežiūra vykdoma Taisyklių ir bendrųjų administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Paramos teikimo ir įsipareigojimų vykdymo priežiūrą atlieka Agentūra.

30. Agentūra atlieka:

30.1. administracines patikras, patikrindama visų įmonių pateiktus dokumentus paramai išmokėti;

30.2. užsakomąją patikrą vietoje, jei vertinant kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta netiksli, neišsami ar klaidinanti informacija.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

31. Subjektai, teikiantys duomenis pagal Taisyklės, atsako už jų teikiamų duomenų teisingumą ir jų pateikimą Taisyklėse nustatytais terminais.

32. Agentūra atsako už tinkamą mokėtinų paramos sumų pareiškėjams apskaičiavimą, paramos lėšų išmokėjimą ir apskaitą, duomenų į Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrą pateikimą Taisyklėse nustatytais terminais.

33. Agentūra ir jos darbuotojai privalo saugoti pareiškėjų / paramos gavėjų komercines paslaptis, kurias jie sužino vykdydami Taisyklėse nurodytas funkcijas, ir pareiškėjų / paramos

gavėjų sutikimu privalo jas naudoti tik tiems tikslams, dėl kurių jos buvo pateiktos. Agentūra ir jos darbuotojai, atskleidę komercines paslaptis, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

34. Agentūra privalo ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės paramos pagal Taisyklės suteikimo dienos saugoti visą su paramos teikimu susijusią informaciją ir dokumentus.

35. Pareiškėjai, gavę paramą neteisėtai, ir asmenys, prisidėję prie neteisėto paramos gavimo (pareiškėjų pateiktuose prašymuose sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Neteisėtai gauta parama grąžinama bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS SANKCIJOS

36. Pareiškėjui ar paramos gavėjui, pažeidusiam Taisyklių reikalavimus, taikomos sankcijos, jeigu:

36.1. pareiškėjas ar paramos gavėjas pateikė melagingos informacijos – išmokėta parama ar jos dalis susigrąžinama ir visam tolesniam paramos laikotarpiui nutraukiama;

36.2. pareiškėjas ar paramos gavėjas nepateikė paramos administravimui būtinos informacijos – susigrąžinamas už tą laikotarpį išmokėtas avansas ir parama už tą laikotarpį nemokama;

36.3. paaiškėja, kad parama ar jos dalis išmokėta nepagrįstai – ši parama ar jos dalis susigrąžinama.

37. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių. Apie jas pareiškėjas ar paramos gavėjas turi pranešti Agentūrai per 15 darbo dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo ir pateikti įrodymo dokumentus.

38. Sankcijos skiriamos ir apie jas pareiškėjai ar paramos gavėjai informuojami Agentūros nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Siekdama viešo ir skaidraus paramai išmokėti skirtų lėšų panaudojimo, Agentūra savo tinklalapyje skelbia paramos gavėjų, kuriems iš valstybės biudžeto skirta parama, sąrašus ir skirtas sumas.

40. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.
